מהדורה למורה – שירי התחדשות וזמן מחזורי – דף תרגול (עולים)

דף תרגול על שלושת שירי ההתחדשות (לאה גולדברג, נעמי שמר, אהוד מנור): זמן מחזורי, חזרה ופזמון, ניגוד, האנשה וסמלי התחדשות, והשוואה בין השירים. הציטוטים קצרים; מומלץ להחזיק את המקראה פתוחה לצד הדף.

מסלול עולים: גרסת עולים: מילון מילים בראש הדף, הוראות קצרות בעברית פשוטה, מחסן מילים להשלמות. מומלץ לעבוד בזוגות ולאפשר שימוש במילון.

מפתח תשובות

#	שאלה	תשובה / כיוון
1	מה חוזר בתחילת כל בית בשיר של לאה גולדברג?	ב – "גם השנה"
2	איך מרגישה הדמות בתחילת השיר של נעמי שמר?	ב – עייפה מכדי לחשוב ולהרגיש
3	באיזה זמן דקדוקי כתובים רוב הפעלים בשירים?	ג – עתיד
4	מה מבטיח הפזמון בשיר של אהוד מנור?	ב – שעוד יהיה טוב
5	בשיר של גולדברג הציפורים עפות לארצות חמות.	נכון
6	בשיר של אהוד מנור הדובר מתאר את העבר הקשה שלו.	לא נכון – הדובר מצייר בזמן עתיד תמונות פשוטות של חיים טובים (מרפסת, ציפורים, ילדים, ענבים).
7	לפי הפזמון של נעמי שמר, אחרי החגים יתחדשו גם יסודות הטבע וגם האנשים.	נכון
8	האדמה "שותה" – זו ____.	האנשה
9	חברו כל שיר להרגשה שלו.	1–א, 2–ב, 3–ג

#	שאלה	תשובה / כיוון
10	חברו דוגמה לאמצעי.	1–ג, 2–ה, 3–א, 4–ד, 5–ב
11	מה זה זמן שחוזר כמו מעגל? תנו דוגמה משיר אחד.	זמן שחוזר כמו מעגל – עונות, חגים, שנים. גולדברג: הסתיו והגשם באים "כמו בכל שנה"; שמר: אחרי החגים ימי החול ישובו והכול יתחדש. זה מנחם כי מבטיח שאחרי חורף או עייפות תבוא התחלה חדשה.
12	כתבו 7 שורות על התחלה חדשה. התחילו כמה שורות באותה מילה.	קריטריונים: נושא של התחלה חדשה; זמן עתיד לאורך הטקסט; חזרה בפתיחת שורות (אנפורה); שתי מילות קישור לפחות, מסומנות; לפחות תמונה אחת מן הטבע או מן העונות; לשון תקינה.

כרטיס יציאה – כיוון

1. זמן מחזורי שמביא תקווה והתחלה חדשה. 2. תשובה אישית מנומקת בפרט מן השיר. 3. למשל: חזרה בשיר יוצרת קצב ומדגישה רעיון.

לוודא

- שם השיר של נעמי שמר ("אחרי החגים"; ייתכן שבמקראה הוא מופיע בשם אחר) ושייכות "גם השנה" ללאה גולדברג – לוודא מול המקראה.
- הציטוטים הקצרים בדף ("גם השנה", "עייף מכדי לחשוב", "כל מה שקרה – קרה", "האוויר, העפר, המטר והאש", "עוד תראה כמה טוב יהיה") – נוסח מדויק מול המקראה.
- פרטי השירים (מכונית ומראה בשיר של שמר; ציפורים לארצות החמות אצל גולדברג) – לפי תוכן האתר.

הדף מתאים לעמוד "שירי התחדשות וזמן מחזורי – דף תרגול" באתר. יצרה: רוית ראש בן ישי

שירי התחדשות וזמן מחזורי – דף תרגול – דף התלמיד/ה

מסלול: עולים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

מילים שכדאי לדעת

מילה	הסבר בעברית קלה	English
שיר	יצירה בשורות קצרות, לפעמים עם חרוזים וקצב	poem
דובר	הקול שמדבר בשיר	speaker (in a poem)
חזרה	מילה או משפט שחוזרים כדי להדגיש	repetition
פזמון	שורות שחוזרות בשיר אחרי כל בית	chorus / refrain
אנפורה	אותה מילה בתחילת כמה שורות או בתים	anaphora
האנשה	לתת לדבר שאינו אדם תכונה של אדם	personification
סמל	דבר מוחשי שמייצג רעיון	symbol
ניגוד	שני דברים הפוכים זה ליד זה	contrast
זמן מחזורי	זמן שחוזר כמו מעגל: עונות, חגים, שנים	cyclical time
התחדשות	להתחיל שוב, להיות חדש	renewal

חלק א' – הבנת השירים

סמנו תשובה אחת. כתבו נכון או לא נכון.

מחסן מילים: האנשה

1. מה חוזר בתחילת כל בית בשיר של לאה גולדברג?

א) "בשנה הבאה" ב) "גם השנה" ג) "אחרי החגים" ד) "כמו אז"

2. איך מרגישה הדמות בתחילת השיר של נעמי שמר?

א) שמחה ורוקדת ב) עייפה מכדי לחשוב ולהרגיש ג) כועסת על כולם ד) ילד קטן

3. באיזה זמן דקדוקי כתובים רוב הפעלים בשירים?

(א) עבר (ב) הווה (ג) עתיד (ד) ציווי בלבד

4. מה מבטיח הפזמון בשיר של אהוד מנור?

(א) שיהיה קשה (ב) שעוד יהיה טוב (ג) שהשנה לא תגיע (ד) שהציפורים לא יחזרו

5. בשיר של גולדברג הציפורים עפות לארצות חמות. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

6. בשיר של אהוד מנור הדובר מתאר את העבר הקשה שלו. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

7. לפי הפזמון של נעמי שמר, אחרי החגים יתחדשו גם יסודות הטבע וגם האנשים. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

8. האדמה "שותה" – זו _____.

חלק ב' – אמצעים והשוואה

חברו קו. מיינו לטבלה.

9. חברו כל שיר להרגשה שלו.

#		האות שלי		התאמה
1	"גם השנה" – לאה גולדברג	____	א	שלווה וביטחון בטבע החוזר
2	"אחרי החגים" – נעמי שמר	____	ב	עייפות שממנה צומחת תקווה
3	"בשנה הבאה" – אהוד מנור	____	ג	משאלה וגעגוע לעתיד פשוט ושקט

10. חברו דוגמה לאמצעי.

#		האות שלי		התאמה
1	"גם השנה" בפתיחת כל בית	____	א	מנייה (רשימה)
2	"עוד תראה כמה טוב יהיה"	____	ב	ניגוד
3	"האוויר, העפר, המטר והאש"	____	ג	חזרה (אנפורה)
4	ענבים אדומים, צוננים, רוחות רעננות	____	ד	תיאור חושי
5	"עייף מכדי לחשוב" מול "הכל יתחדש"	____	ה	חזרה (פזמון)

חלק ג' – פרשנות וכתיבה

כתבו משפטים מלאים.

11. מה זה זמן שחוזר כמו מעגל? תנו דוגמה משיר אחד.

12. כתבו 7 שורות על התחלה חדשה. התחילו כמה שורות באותה מילה.

כרטיס יציאה

1. מה משותף לשלושת השירים?

2. איזה מן השירים הכי קרוב אליכם, ולמה?

3. היום הבנתי ש...